

ЕВРОПЕЙСКА
СМЕТНА
ПАЛАТА

BG

Становище 2/2021

(съгласно член 322, параграф 2 от ДФЕС)

относно предложението на Комисията за Регламент на Съвета за изменение на Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 с цел подобряване на предвидимостта за държавите членки и изясняване на процедурите за уреждане на спорове при предоставяне на традиционните собствени ресурси и собствените ресурси на база ДДС и на база БНД (COM(2021) 327 final от 25.6.2021 г., 2021/0161 (NLE))

Съдържание

	Точки
Въведение	01—06
Коментари	07—38
Управление на касовите наличности	08—09
Правила за предоставяне на собствените ресурси	10—13
Лихвен режим за просрочени плащания	14—18
Управление на несъбираемите суми на ТСП	19—24
Процедури за уреждане на спорове	25—35
Съгласуваност на правилата за управление на различните собствени ресурси	36—38
Заклучение	39—42
Приложение — Предложения на ЕСП за промени на предложението	

СМЕТНАТА ПАЛАТА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 322, параграф 2 от него;

като взе предвид предложението на Комисията за Регламент на Съвета за изменение на Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 с цел подобряване на предвидимостта за държавите членки и изясняване на процедурите за уреждане на спорове при предоставяне на традиционните собствени ресурси и собствените ресурси на база ДДС и на база БНД (COM(2021) 327 final от 25.6.2021 г., 2021/0161 (NLE));

като взе предвид полученото на 6 юли 2021 г. искане на Съвета за становище;

като взе предвид Решение (ЕС, Евратом) 2020/2053 на Съвета от 14 декември 2020 г. относно системата на собствените ресурси на Европейския съюз и за отмяна на Решение 2014/335/ЕС, Евратом¹;

като взе предвид Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 на Съвета от 26 май 2014 г. относно методите и процедурата за предоставяне на традиционните собствени ресурси, собствените ресурси на база ДДС и на база БНД и относно мерките за удовлетворяване на потребностите от парични средства², последно изменен с Регламент (ЕС, Евратом) 2016/804 от 17 май 2016 г.³;

като взе предвид Регламент (ЕИО, Евратом) № 1553/89 на Съвета за окончателни унифицирани схеми за събирането на собствените ресурси, набирани от данък добавена стойност⁴, последно изменен с Регламент (ЕС, Евратом) 2021/769 на Съвета от 30 април 2021 г.⁵;

като взе предвид Регламент (ЕС, Евратом) 2021/768 на Съвета от 30 април 2021 г. за определяне на мерки за прилагане на системата на собствените ресурси на Европейския съюз и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 608/2014⁶;

¹ ОВ L 424, 15.12.2020 г., стр. 1.

² ОВ L 168, 7.6.2014 г., стр. 39.

³ ОВ L 132, 21.5.2016 г., стр. 85.

⁴ ОВ L 155, 7.6.1989 г., стр. 9.

⁵ ОВ L 165, 11.5.2021 г., стр. 9.

⁶ ОВ L 165, 11.5.2021 г., стр. 1.

като взе предвид Регламент (ЕС, Евратом) 2021/770 от 30 април 2021 година относно изчисляването на собствения ресурс на база нерезиклирани отпадъци от опаковки от пластмаса, относно методите и процедурата за предоставяне на този собствен ресурс, относно мерките за удовлетворяване на потребностите от парични средства и относно някои аспекти на собствения ресурс на база брутен национален доход⁷, и

като взе предвид предишните становища на Европейската сметна палата⁸ относно системата на собствените ресурси на ЕС, и по-специално становища № 7/2015 и № 5/2018.

ПРИЕ СЛЕДНОТО СТАНОВИЩЕ:

⁷ ОВ L 165, 11.5.2021 г., стр. 15.

⁸ Становища № 11/2020 (ОВ С 26, 22.1.2021 г., стр. 1), № 5/2018 (ОJ С 431, 29.11.2018 г., стр. 1), № 7/2015 (ОВ С 5, 8.1.2016 г., стр. 1), № 7/2014 (ОВ С 459, 19.12.2014 г., стр. 1), № 2/2012 (ОВ С 112, 18.4.2012 г., стр. 1), № 2/2008 (ОВ С 192, 29.7.2008 г., стр. 1), № 2/2006 (ОВ С 203, 25.8.2006 г., стр. 50), № 4/2005 (ОВ С 167, 7.7.2005 г., стр. 1) и № 7/2003 (ОВ С 318, 30.12.2003 г., стр. 1).

Въведение

01 Системата за финансиране на бюджета на Европейския съюз (ЕС) не е реформирана съществено от 1988 г. насам. През последните 33 години основните категории приходи са традиционните собствени ресурси (ТСР) и собствените ресурси на база данък добавена стойност (ДДС) и брутен национален доход (БНД).

02 В контекста на многогодишната финансова рамка (МФР) за периода 2021—2027 г. на 1 юни 2021 г. влезе в сила ново Решение за собствените ресурси (РСР)⁹, което се прилага със задна дата от 1 януари 2021 г. след приключването на процеса на ратификация в държавите членки. Реформираната система на финансиране на ЕС запазва трите съществуващи източника на приходи, но въвежда някои промени за два от тях (ТСР и собствените ресурси на база ДДС). Въвежда се и нова категория собствени ресурси, която се основава на национални вноски, изчислявани според теглото на нерезиклираните отпадъци от пластмасови опаковки.

03 Приложимата понастоящем правна рамка за изпълнение на РСР включва два регламента относно предоставянето на собствени ресурси: един за ТСР и ресурсите на база ДДС и БНД (т.нар. Регламент относно предоставянето, или РОП)¹⁰ и втори регламент за новите собствени ресурси въз основа на отпадъците от опаковки от пластмаса¹¹. Съществува и отделен регламент, който обхваща някои от механизмите за събиране на собствените ресурси на база ДДС¹².

04 РОП е основен стълб на системата за финансиране на ЕС и установява процедурите за предоставяне на посочените по-горе три категории собствени ресурси на разположение на бюджета на ЕС. РОП има за цел да гарантира навременното събиране на собствените ресурси, като същевременно осигурява равнопоставеност между държавите членки. Приложимата версия на РОП влиза в сила на 1 октомври 2016 г. и се прилага от 1 януари 2014 г.

⁹ Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2053 на Съвета (вж. бележка под линия [1](#)).

¹⁰ Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 на Съвета (вж. бележки под линия [2](#) и [3](#)).

¹¹ Регламент (ЕС, Евратом) 2021/770 на Съвета (вж. бележка под линия [7](#)).

¹² Регламент (ЕИО, Евратом) № 1553/89 (вж. бележка под линия [5](#)).

05 На 25 юни 2021 г. Комисията представи своето предложение¹³ за регламент на Съвета за изменение на Регламента относно предоставянето на собствени ресурси с цел повишаване на предвидимостта за държавите членки и изясняване на процедурите за уреждане на спорове при предоставянето на собствените ресурси (наричано по-нататък „предложението“). То е в отговор на заключенията на Съвета от юли 2020 г.¹⁴, в които Комисията се приканва да обмисли представянето на предложение за преразглеждане на посочения по-горе регламент с цел справяне с някои от предизвикателствата по отношение на предоставянето на собствени ресурси. На 6 юли 2021 г. Съветът поиска от ЕСП становище относно предложението.

06 В настоящото становище се оценява дали предложените изменени разпоредби на Регламента относно предоставянето са в съответствие с целта за подобряване на механизмите за предоставяне на собствени ресурси, както е посочено от Комисията в нейното предложение. При оценката ЕСП взема предвид потенциалното въздействие на предложението върху бюджета на ЕС, общите принципи на вътрешния контрол и резултатите от своите предходни годишни доклади и становища в областта на собствените ресурси. В своето становище ЕСП излага и предложения, които да бъдат разгледани от Комисията и законодателите.

¹³ COM(2021) 327 final от 25.6.2021 г.

¹⁴ EUCO 10/20, специално заседание на Европейския съвет (17, 18, 19, 20 и 21 юли 2020 г.), заключения, точка 142.

Коментари

07 Коментарите на ЕСП относно предложението са групирани в следните области, които обхващат най-значимите според ЕСП промени, предложени от Комисията (с препратки към съответните разпоредби):

- а) Управление на касовите наличности (член 9, параграф 1);
- б) Правила за предоставяне на собствените ресурси (членове 10а, параграф 2, и 10б, параграф 5);
- в) Лихвен режим за просрочени плащания (член 12, параграфи 3 и 5);
- г) Управление на несъбираемите суми на ТСП (член 13, параграф 2);
- д) Процедури за уреждане на спорове (член 10б, параграф 7, член 13, параграф 5, и член 13б); и
- е) Съгласуваност на правилата за управление на различните собствени ресурси.

Управление на касовите наличности

08 Предложението предвижда възможност Комисията да открие **централизирана сметка за собствените ресурси** във финансова институция по неин избор, за да събира плащания от държавите членки¹⁵. Това би допълнило или заменило настоящата двойна система, която включва управлението на сметки, открити на името на Комисията към министерствата на финансите на държавите членки или националните централни банки, както и на сметки, открити на името на Комисията в търговски банки. Системата е свързана с голям брой банкови преводи на различни стойности от държавите членки до Комисията по искане на последната. Въвеждането на предложеното от Комисията централизирано управление на касовите наличности ще се осъществява в бъдеще съгласно принципа на възможност за избор и по искане на държавите членки.

¹⁵ Член 9, параграф 1 от предложеното изменение на РОП.

Оценка на ЕСП на предложените промени в управлението на касовите наличности

09 Въвеждането на централизирана сметка за собствените ресурси би опростило системата, свързана с касовите наличности, и би позволило обединен подход към управлението на паричните средства. Това потенциално би могло да намали броя и честотата на банковите преводи от държавите членки към Комисията. Въпреки че този нов модел може да намали административната тежест, свързана с използването на няколко банкови сметки, ЕСП отбелязва, че предложението не е подкрепено от подробен анализ на разходите и ползите, свързани с централизираното управление на касовите наличности, нито за Комисията, нито за държавите членки. Освен това все още не са определени оперативните подробности относно начина, по който тази система на централизирано управление на касовите наличности би функционирала на практика. В резултат на това ЕСП не може да оцени напълно дали предложеното изменение на РОП има потенциала да подобри начина, по който се предоставят собствените ресурси.

Правила за предоставяне на собствените ресурси

10 Предложението предвижда възможността държавите членки да извършват **авансови плащания на собствени ресурси на база ДДС и БНД**, по-специално когато бюджетът на ЕС се изменя в края на годината¹⁶. Това е извънредна процедура, основана на съществуваща административна практика, и подлежи на разрешение от Комисията след надлежно обосновано искане от държавите членки с предизвестие от най-малко три седмици. Държавите членки подават искания за такива авансови плащания най-вече поради своите национални бюджетни процедури. Някои държави членки предпочитат вноските да се правят през същата година като бюджета на ЕС, за който се изисква вноската, дори ако поканата за внасяне на средства предвижда собствените ресурси да бъдат предоставени през януари следващата година.

11 Комисията предлага също така **сроктът за предоставяне на корекциите на собствените ресурси на база ДДС и БНД от предходни финансови години („салда“)** да се **отложи** от юни на годината, през която Комисията е информирала държавите членки за тези суми (година N+ 1), до март следващата година (N+ 2)¹⁷.

¹⁶ Член 10а, параграф 2 от предложеното изменение на РОП.

¹⁷ Член 10б, параграф 5 от предложеното изменение на РОП.

Тези салда водят до преразпределяне на общата сума между държавите членки в зависимост от съответните им дялове в собствените ресурси на база БНД.

Оценка на ЕСП на предложените правила за предоставяне на собствените ресурси

12 ЕСП приветства предложените разпоредби относно авансовите плащания, тъй като те формализират съществуващите практики и осигуряват по-голяма правна сигурност за държавите членки. Те също така са неутрални за бюджета на ЕС, тъй като всички допълнителни разходи, свързани с авансовите плащания, като например отрицателни лихви, ще се поемат от държавите членки.

13 ЕСП подкрепя отлагането на крайния срок за предоставяне на салдата на собствените ресурси на база ДДС и БНД, тъй като това гарантира, че плащанията, които трябва да бъдат извършени от държавите членки, са по-предвидими, и може улесни националните бюджетни процедури. ЕСП вече подкрепи предложената процедура за предоставяне на повече време между датата на уведомяване и датата, на която държавите членки трябва да предоставят сумите¹⁸. Предложението е неутрално за бюджета на ЕС, но то допълнително ще намали бюджетната несигурност и несигурността по отношение на ликвидността за държавите членки и по този начин ще подобри системата на собствените ресурси.

Лихвен режим за просрочени плащания

14 С предложението **прагът, под който не се извършва събиране на лихви за закъснели плащания на собствени ресурси, се увеличава** от 500 евро на 1000 евро¹⁹, за да се направят процедурите по събиране по-ефективни от гледна точка на разходите. С него също така се разширява прилагането на **таван за лихвите за просрочени плащания на собствени ресурси, понастоящем ограничени до 16 процентни пункта, и за стари случаи**, при които съгласно действащите правила не се прилага такава горна граница²⁰. В миналото някои държави членки са натрупали лихви в много голям размер, дължими по просрочени плащания въз основа на правилата, предвидени в РОП (лихвен процент от 0,25 процентни пункта, начисляван за всеки месец закъснение).

¹⁸ Точка 11 от Становище № 7/2015 на ЕСП.

¹⁹ Член 12, параграф 3 от предложеното изменение на РОП.

²⁰ Член 12, параграф 5 от предложеното изменение на РОП.

15 С цел да се предотврати натрупването на непропорционални лихви, с предишното изменение на РОП²¹ вече беше въведен таван за увеличението на лихвения процент до 16 процентни пункта за просрочване на срока за предоставяне на собствените ресурси. Той се прилага за всички просрочени плащания на собствени ресурси, дължими от 1 октомври 2016 г. ЕСП вече приветства предложението за ограничаване на максималното увеличение на лихвения процент²².

16 С предложението се разширява таванът на увеличението на лихвите за случаите, за които настоящият таван не се прилага, т.е. случаите, свързани с просрочени плащания на собствени ресурси, дължими преди 1 октомври 2016 г. Комисията изчислява, че това предложение ще доведе до потенциално намаляване с 27,5 млн. евро годишно на приходите от лихви, събирани в бюджета на ЕС. Между 2015 г. и 2019 г. над 70 % от лихвите за просрочени плащания се дължат само от пет държави членки.

Оценка на ЕСП на предложения лихвен режим за просрочени плащания

17 ЕСП приветства удвояването на прага, под който не се извършва събиране на лихви за закъснели плащания, което вероятно ще направи процеса на събиране на средства по-ефективен от гледна точка на разходите. Установихме обаче, че такова увеличение би било от полза само в седем от общо 94 случая годишно²³ и следователно ще има ограничено въздействие. Същевременно ЕСП признава, че лихвеният режим за просрочени плащания следва също така да създава силен стимул за държавите членки да извършват плащанията навреме.

18 ЕСП е съгласна, че предложеното разширяване на тавана на лихвите за просрочване опростява настоящата система като цяло, но посочва, че то може също така да създаде ползи за държавите членки, които не са изпълнили задължението си за навременно извършване на плащанията.

²¹ Регламент (ЕС, Евратом) 2016/804 на Съвета (вж. бележка под линия 3).

²² Точка 17 от Становище № 7/2015 на ЕСП.

²³ Средна стойност въз основа на информацията, предоставена от Комисията, за случаите на лихви за просрочени плащания за 2018, 2019 и 2020 г.

Управление на несъбираемите суми на ТСР

19 Държавите членки събират мита, вписват ги в специални сметки и ги предоставят на разположение на ЕС ежемесечно. Митата, които са установени, но все още не са платени от вносителя, се вписват в отделни сметки на държавите членки. Може да има няколко причини за това, например жалба, подадена от вносител срещу решението за установяване на митнически задължения, липса на плащане или неплатежоспособност на вносителя.

20 Сумите, вписани в тези отделни сметки, следва да бъдат обявени за несъбираеми, когато националните органи считат, че не е възможно да ги получат от длъжниците, и следва да се считат за несъбираеми не по-късно от пет години след датата на установяване на сумата. За всички случаи, чиято стойност надхвърля 100 000 евро, Комисията следва да направи оценка дали причините за несъбирането на средства са под отговорността на държавите членки, в който случай те би следвало да предоставят тези средства в бюджета на ЕС. В случай на обжалване по съдебен ред или частично плащане петгодишният срок започва да тече или от датата на постановяване на окончателното съдебно решение, или от датата на последното плащане²⁴.

21 В скорошните си годишни доклади²⁵ ЕСП докладва за трайни слабости в управлението на отделните сметки на някои държави членки, например отписване или закъсняло вписване на задълженията в счетоводната система или закъснения при принудителното събиране на вземания. В консолидираните отчети на ЕС за 2020 г. вземанията по отделните сметки възлизат на 1,4 млрд. евро и подлежат на обезценка в размер на 892 млн. евро, в т.ч. размера на несъбираемите мита (през 2019 г. същите агрегирани стойности са съответно 1,6 млрд. евро и 931 млн. евро)²⁶.

22 За да се подобри управлението и да се избегне натрупването на лихви върху просрочени плащания в стари случаи (вж. точки **14—18**), Комисията предлага да се въведе **общ срок (от 10 години) за премахване на несъбираемите дългове от тези отделни сметки**, като целта е да се гарантира, че случаите се оценяват

²⁴ Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014, член 13, параграф 2.

²⁵ Вж. годишните доклади на ЕСП от 2012 г. насам, например точка 3.9 от Годишния доклад на ЕСП за 2019 г., точка 4.10 от Годишния доклад на ЕСП за 2018 г., точка 4.15 от Годишния доклад на ЕСП за 2017 г. и точка 4.15 от Годишния доклад на ЕСП за 2016 г.

²⁶ COM(2021) 381 final от 30.6.2021 г.

и уреждат в рамките на разумен срок, независимо от текущите съдебни обжалвания или частичните плащания²⁷. Това предложение не е подкрепено от оценка, която да показва, че такава промяна би подобрила управлението на ТСП.

Оценка на ЕСП на предложените промени в начина на управление на несъбираемите суми на ТСП

23 Въпреки че предложеното изменение ще доведе до значително намаляване на митническите задължения, вписани в отделните сметки за ТСП, малко вероятно е то да опрости управлението на собствените ресурси от страна на държавите членки. Предложената промяна създава допълнителна тежест за Комисията, тъй като тя ще трябва да преценява дали държавите членки носят финансова отговорност в случаи, които все още са предмет на съдебно обжалване. В тези случаи окончателното решение може да отмени дълга.

24 ЕСП счита, че не е ясно в каква степен предложените промени действително правят системите за предоставяне на ТСП по-ефективни. Както ЕСП посочва в предишните си годишни доклади²⁸, препоръчително е управлението на тези отчети да се подобри, като Комисията предприеме непрекъснати действия не само за изясняване на правилата за вписване на установените мита, които все още не са събрани, но и за предоставяне на съответната подкрепа на държавите членки при прилагането им. Освен това Комисията следва да подобри мониторинга на отделните сметки, изготвяни от националните митнически органи.

Предложение 1 — Преразглеждане на въвеждането на общ срок за премахване на несъбираемите задължения от отделните сметки за ТСП

Тъй като не е доказано, че предложеното изменение на РОП ще направи управлението на собствените ресурси на равнище ЕС и на национално равнище по-ефективно, ЕСП предлага да се преразгледа въвеждането на общ срок за премахване на несъбираемите задължения от сметките за ТСП.

²⁷ Член 13, параграф 2 от предложеното изменение на РОП.

²⁸ Вж. препоръка 4.2 от Годишния доклад на ЕСП за 2018 г., препоръка 2 от Годишния доклад на ЕСП за 2015 г. и препоръка 4 от Годишния доклад на ЕСП за 2014 г.

Процедури за уреждане на спорове

25 Настоящият РОП не предвижда никаква процедура за преразглеждане с цел преодоляване на различията в становищата между държавите членки и Комисията относно предоставянето на собствени ресурси. Държавите членки обаче могат да предявят иск за неоснователно обогатяване пред Съда на Европейския съюз (Съда на ЕС), за да оспорят плащанията. В този случай държавите членки трябва да докажат обогатяване от страна на Комисията и обедняване от тяхна страна. Доказателства за това е трудно да бъдат представени поради националните задължения съгласно правото на ЕС, уреждащо системата на собствените ресурси²⁹.

26 С предложението се въвежда нова **процедура за преразглеждане с цел уреждане на спорове** между държава членка и Комисията относно ТСП и собствените ресурси на база ДДС³⁰. Новата процедура предвижда структуриран диалог относно оспорваните суми с цел да се улесни постигането на споразумение. Процедурата за преразглеждане не засяга задължението на държавите членки да плащат вноските си в законоустановените срокове.

27 В случай на несъгласие между държава членка и Комисията относно размера на ТСП или на вноските на база ДДС, предложението също предвижда държавите членки да **изразяват резерви** относно позицията на Комисията, когато предоставят собствените ресурси. В резултат на това периодът, през който се начислява лихва, се прекъсва³¹. Тези „плащания с резерви“ вече се използват в настоящата система въз основа на съществуващата практика.

28 Предложението определя различни механизми за процедурата за преразглеждане (в т.ч. срокове за държавите членки да представят искания и за Комисията да предоставя коментари), които зависят от вида на засегнатите собствени ресурси (вж. [таблица 1](#)).

²⁹ Точки 82—85 от решението на Съда на ЕС по дело C-575/18 (Чешка република срещу Комисията).

³⁰ Член 106, параграф 7, член 13, параграф 5 и член 136 от предложеното изменение на РОП.

³¹ Член 10а от предложеното изменение на РОП.

Таблица 1 — Различия в процедурата за преразглеждане на собствените ресурси на база ДДС и ТСП съгласно предложението

Вид собствени ресурси	Срок за подаване на искане от държавите членки	Обосновка на искането	Срок за коментари на Комисията
Собствени ресурси на база ДДС	2 месеца	МОГАТ да бъдат посочени причини	3 месеца
ТСП	3 месеца	ТРЯБВА да бъдат посочени причини	6 месеца

Източник: ЕСП въз основа на предложението.

29 С Регламент (ЕИО, Евратом) № 1553/89 на Съвета³² вече е въведена процедура за преразглеждане на собствените ресурси на база ДДС. Преразглеждането следва същите изисквания като процедурата, предложена съгласно Регламента относно предоставянето на собствени ресурси, по отношение на сроковете за исканията на държавите членки и за съобщаването от Комисията на резултата от процедурата, както и по отношение на съдържанието на искането. Тази процедура обаче приключва с приемането на решение на Комисията, което може да бъде предмет на иск за отмяна от държавата членка пред Съда на ЕС. Същата процедура е въведена и за новите собствени ресурси на база нерещиклирани отпадъци от пластмасови опаковки, както е предвидено в Регламент (ЕС, Евратом) 2021/770 на Съвета³³. Както ЕСП вече отбеляза³⁴, този инструмент дава на държавите членки допълнителна възможност да започнат съдебно производство, ако не са съгласни с решението на Комисията за предоставяне на собствените ресурси.

30 Освен това предложението се позовава на горепосочената съществуваща процедура относно ресурсите на база ДДС. Предвидена е разпоредба за спиране на преразглеждането съгласно предложеното изменение на РОП, ако дадена

³² Член 9, параграф 1а; вж. бележка под линия 5.

³³ Член 9, параграф 4; вж. бележка под линия 7.

³⁴ Точка 34 от Становище № 11/2020 на ЕСП.

държава членка предяви иск за отмяна пред Съда на ЕС срещу решение, прието от Комисията по същото дело съгласно Регламент (ЕИО, Евратом) № 1553/89 на Съвета³⁵.

31 На [таблица 2](#) е представен преглед на процедурите за преразглеждане на собствените ресурси, определени от приложимите понастоящем други законодателни актове, както и разликите им в сравнение с процедурите от предложението.

Таблица 2 — Сравнение на процедурите за преразглеждане на собствените ресурси в съществуващото законодателство и в предложението

Вид собствени ресурси	Правно основание	Процедурата приключва с решение на Комисията	Възможност държавите членки да предявят иск за отмяна пред Съда на ЕС	Възможност държавите членки да предявят иск за неоснователно обогатяване пред Съда на ЕС
▼	▼	▼	▼	▼
Собствените ресурси на база неретицирани отпадъци от пластмасови опаковки	Регламент 2021/770	☒	☒	☒
Собствени ресурси на база ДДС	Регламент 1553/89	☒	☒	☒
	Предложение	☐	☐	☒
ТСР	Предложение	☐	☐	☒

Източник: ЕСП въз основа на Регламент (ЕС, Евратом) 2021/770 на Съвета, Регламент (ЕИО, Евратом) № 1553/89 на Съвета и предложението.

Оценка на ЕСП на предложените процедури за уреждане на спорове

32 ЕСП приветства предложената разпоредба относно плащанията — предмет на резерва, която формализира една съществуваща практика, все още

³⁵ Член 136, параграф 4 от предложеното изменение на РОП.

невключена в РОП. За да бъде тази разпоредба ефективна, Комисията следва да изготви вътрешни процедури, за да изясни по-специално кога тези плащания се използват, как се наблюдават и в кои случаи условията, свързани с резервите на държавите членки, водят до окончателно извършване на плащанията.

33 ЕСП отбелязва, че Комисията е предложила да се въведе процедура за преразглеждане в рамките на Регламента относно предоставянето в случай на несъгласие между Комисията и държавите членки относно предоставянето на ТСП и собствени ресурси на база ДДС. Въпреки че процедурата създава рамка за структуриран диалог, която позволява на държавите членки да поискат от Комисията да преразгледа позицията си относно изчисляването, установяването и събирането на собствените ресурси, тя не гарантира непременно, че споровете ще бъдат разрешавани ефективно. Тъй като процедурата не приключва с решение на Комисията, държавите членки не могат да започнат съдебно производство за отмяната ѝ. Държавите членки обаче могат да предявят иск за неоснователно обогатяване пред Съда на ЕС, ако е извършено плащане с резерви.

34 Освен това предложението създава успоредни и донякъде различни правила, уреждащи процедурите за преразглеждане на собствените ресурси на база ДДС. Това прави системата за финансиране на ЕС по-сложна, засяга правната сигурност и предвидимостта на плащанията на държавите членки и може също така да създаде значителна административна тежест за Комисията.

35 Освен това ЕСП отбелязва, че Комисията не е предложила въвеждането на такава процедура за собствените ресурси на база БНД, които се изчисляват въз основа на статистически данни, както и за новите собствени ресурси, основани на нерещиклираните отпадъци от пластмасови опаковки. Ресурсите на база БНД представляват най-големият източник на приходи за бюджета на ЕС (70 % през 2020 г.).

Предложение 2 — Предлагане на единна процедура за преразглеждане с цел уреждане на спорове във връзка с предоставянето на собствени ресурси

За да се рационализира процесът на уреждане на спорове и да се осигури ефективен инструмент за преодоляване на разногласията между държавите членки и Комисията, ЕСП предлага да се въведе единна процедура за преразглеждане на предоставянето на собствените ресурси. Тази процедура следва да осигури баланс между правото на защита на държавите членки

и потенциалната административна тежест, която това би могло да породи за Комисията. Специфичните характеристики на отделните източници на приходи и съответните им правни рамки също следва да бъдат взети предвид. За да се избегне ненужната тежест за управлението на ТСР, дължаща се на големия брой малки отделни операции, Комисията може да определи праг за задействане на процедурата за преразглеждане само за случаите със значително финансово отражение.

Съгласуваност на правилата за управление на различните собствени ресурси

36 ЕСП отбелязва, че правилата, които предложението въвежда за управлението на собствените ресурси, невинаги са съвместими с правилата, определени в Регламент (ЕС, Евратом) 2021/770 на Съвета (приложим към собствените ресурси на база нерезиклирани отпадъци от пластмасови опаковки) и Регламент (ЕИО, Евратом) № 1553/89 на Съвета (приложим към собствените ресурси на база ДДС). Те се отнасят до разпоредбата, която позволява извършването на авансови плащания от държавите членки (вж. точка **10**), отлагането на срока за предоставяне на корекциите (вж. точка **11**), прага, под който не се извършва събиране на лихви за закъснели плащания (вж. точка **14**) и процедурите за уреждане на спорове (вж. точки **25—31**).

37 В предложението Комисията поддържа становището, че всички разпоредби за предоставяне на собствени ресурси в бъдеще следва да бъдат обединени при въвеждането на нови източници на приходи, както е договорено в Междунституционалното споразумение за МФР за периода 2021—2027 г.³⁶ ЕСП взема предвид тази цел, но изразява съжаление, че в настоящия си вид предложението не предвижда обединяване на всички разпоредби за предоставяне на собствени ресурси. ЕСП отново посочва, че един регламент с всеобхватен набор от разпоредби за собствените ресурси би направил системата по-проста и по-прозрачна³⁷.

³⁶ Междунституционално споразумение от 16 декември 2020 г. между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетни въпроси и доброто финансово управление и относно новите собствени ресурси, включително пътна карта за въвеждането на нови собствени ресурси (ОВ L 433I, 22.12.2020 г., стр. 28).

³⁷ Точка 12 от Становище № 5/2018 на ЕСП.

38 В *приложението* са включени предложени изменения на някои разпоредби от предложението. Те се отнасят до някои от посочените по-горе въпроси и включват допълнителна незначителна редакционна поправка.

Заклучение

39 ЕСП счита, че предложението на Комисията за изменение на Регламента относно предоставянето е положителна стъпка към подобряване на настоящата правна рамка. С него се формализират редица съществуващи практики, като например възможността за предоставяне на авансови плащания (вж. точка **12**), и се подобрява до известна степен предвидимостта на управлението на паричните средства, по-специално чрез отлагане на крайния срок за корекции на ресурсите, предоставени през предходни финансови години (вж. точка **13**). Това може да помогне за намаляване на административната тежест. С предложението също така се въвежда процедура за уреждане на спорове, която досега не е съществувала, т.е. процедура, която предвижда структуриран диалог относно оспорваните суми с цел да се улесни постигането на споразумение (вж. точка **33**).

40 ЕСП обаче установи редица недостатъци. Разширяването на тавана на лихвите за просрочени плащания, така че да обхване и старите случаи, може да доведе до финансови ползи за няколко държави членки поради потенциално значителния размер на засегнатите суми (вж. точка **18**). Предложените процедури за уреждане на спорове относно предоставянето на собствени ресурси се различават от правилата, определени в други съществуващи регламенти за собствените ресурси на база ДДС и за новите собствени ресурси на база нерециклирани отпадъци от пластмасови опаковки (вж. точка **34**).

41 Освен това някои от предложените изменения на настоящите разпоредби на РОП не са подкрепени с достатъчно данни, което означава, че тяхното въздействие върху ефективността на предоставянето на собствените ресурси не може да бъде доказано. Това се отнася до създаването на централизирани касови сметки (вж. точка **09**) и промяната на правилата за управление на несъбираемите суми на ТСП (вж. точка **23**). ЕСП също така изразява съжаление, че предложението не предвижда обединяване на всички разпоредби за предоставяне на собствени ресурси (вж. точка **37**).

42 Поради това ЕСП счита, че законодателното предложение би могло да бъде подоброено чрез:

- преразглеждане на предложеното въвеждане на общ срок за премахване на несъбираемите задължения от отделните сметки за ТСП, и
- допълнително преразглеждане на процедурите за уреждане на спорове чрез предлагане на единна процедура за преразглеждане на собствените ресурси.

Настоящото становище беше прието от Одитен състав V с ръководител Топу Мурфи — член на Европейската сметна палата, в Люксембург на 22 септември 2021 г.

За Европейската сметна палата

Handwritten signature of Klaus-Heiner Lehne in black ink, consisting of stylized initials 'K-H' followed by a cursive 'Lehne'.

Klaus-Heiner Lehne
Председател

Приложение – Предложения на ЕСП за промени на предложението

Предложение на Комисията за Регламент на Съвета за изменение на Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 с цел подобряване на предвидимостта за държавите членки и изясняване на процедурите за уреждане на спорове при предоставяне на традиционните собствени ресурси и собствените ресурси на база ДДС и на база БНД (COM(2021) 327 final от 25.6.2021 г., 2021/0161 (NLE))		
Препратка към предложените разпоредби	Предложение на ЕСП за промени	Коментари
Член 13, параграф 2	Текстът на приложимата понастоящем разпоредба следва да се запази.	ЕСП предлага да се преразгледа общият срок от 10 години за отстраняване на несъбираеми задължения от отделните сметки за ТСП (вж. точки 19—24 и предложение 1).
Член 13б	Предложената разпоредба следва да бъде преработена, за да се въведе единна процедура за преразглеждане на уреждането на спорове във връзка с предоставянето на собствени ресурси.	Следва да се предложи единна процедура за преразглеждане във връзка с предоставянето на собствени ресурси. Тази процедура следва да отчита специфичните характеристики на отделните източници на приходи и съответните им правни рамки (вж. точки 25—35 и предложение 2).

Предложение на Комисията за Регламент на Съвета за изменение на Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 с цел подобряване на предвидимостта за държавите членки и изясняване на процедурите за уреждане на спорове при предоставяне на традиционните собствени ресурси и собствените ресурси на база ДДС и на база БНД (COM(2021) 327 final от 25.6.2021 г., 2021/0161 (NLE))

Препратка към предложените разпоредби	Предложение на ЕСП за промени	Коментари
Член 13б, параграф 2	„В срок от шест месеца след получаване на искането по параграф 1 Комисията съобщава... (...)“.	Предложената процедура за преразглеждане се отнася до ТСР. За да се избегне всякакво двусмислие, ЕСП предлага да се уточни, че в разпоредбата се прави позоваване на член 13, параграф 5 от предложението за изменение на РОП. По същия начин Комисията се позовава на член 10б, параграф 7 по отношение на процедурата относно собствените ресурси на база ДДС в последното изречение на член 13б, параграф 2: „В случай на несъгласие между държава членка и Комисията, както е посочено в член 10б, параграф 7, Комисията съобщава... (...)“. Това предложение следва да се разглежда във връзка с посочените по-горе коментари по член 13б.